

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

**A MAGYAR
FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG**

HIVATALOS LAPJA

16. évfolyam 2. szám

2011. szeptember

Kiadja a MAB Titkársága

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság
2011. április 29-i, május 27-i és július 1-jei üléseinek határozatait, véleményezéseket, tájékoztatásokat

TARTALOMJEGYZÉK

TÁJÉKOZTATÁSOK.....	4
FTT ülés (2011. április 20.).....	4
Az Oktatási Hivatal elnökének tájékoztatója (2011. május 27.)	4
Nemzetközi akkreditációs tapasztalatok	5
EKKR konferencia, Budapest (2011. május 25-26.).....	7
Tájékoztató a Réthelyi Miklós miniszter úrral folytatott megbeszélésről (2011. május 12.).....	8
CEEN közgyűlés, Split (2011. május 27-28.)	8
FTT parlamenti beszámoló (2011. június 27.)	8
MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK	9
Tájékoztató a Parlament Oktatási, Tudományos és Kutatási bizottságának (OTKB) 2011. április 12-iki üléséről.....	9
A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes javaslatai az Országgyűlés Oktatási, tudományos és kutatási bizottsága számára	9
MAB állásfoglalás a szakindítás körülményeinek vizsgálata nélküli képzés-indításról	14
A MAB 2010-es mérlegbeszámolója és közhasznúsági jelentése.....	15
A MAB 2011-es költségterve.....	15
ET pályázatok bírálati szempontjainak pontosítása	15
A doktoriiskola-létesítés véleményezési eljárásának pontosítása	15
A párhuzamos programakkreditáció ütemtervének módosítása.....	15
Intézményakkreditációs útmutató mellékletének kiegészítő módosítása	15
Egyetemi tanár pályázatokról hozott MAB döntések (2011. április 29.).....	16
Egyetemi tanári pályázatokról hozott MAB döntések (2011. május 27., július 1.).....	16
INTÉZMÉNYI, KARI, MŰKÖDŐ KÉPZÉSI HATÁROZATOK.....	16
Magyar orvosképzésben külföldi gyakorlóléhelyek akkreditációja.....	16
SZEMÉLYI HÍREK.....	17
Személyi változás intézményakkreditációs LB-ben (SZTE LB).....	17
Intézményakkreditáció 2010/11, ad hoc kollégiumok	17
Felsőoktatási Minőségi Díj és Minőségfejlesztési Bizottságba delegálás.....	18
LB elnök a magyar orvosképzés újabb külföldi gyakorlóléhelye akkreditációjában.....	18
Az intézményakkreditáció 3. köre 2. szakaszában (2011/12) sorra kerülő intézmények látogató bizottságainak elnökei.....	19
A pedagógusképzés képzési terület párhuzamos programakkreditációjának LB elnöke	19
Az agrárképzések párhuzamos akkreditációs LB jelentését véleményező ad hoc bizottság.....	19
Személyi változás szakbizottságokban.....	19
Változás a <i>Művészeti Bizottságban</i>	19
DOKTORI ISKOLÁK	19
D208 BCE Társadalmi kommunikáció doktori iskola létesítése.....	19

SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK	20
<i>Nem támogatott</i> alapszak képzési és kimeneti követelmények	20
<i>Támogatott</i> mesterszak képzési és kimeneti követelmények	20
<i>Nem támogatott</i> mesterszak képzési és kimeneti követelmények	20
<i>Támogatott</i> alapképzési szakindítási kérelmek	20
<i>Nem támogatott</i> alapképzési szakindítási kérelmek	21
<i>Nem támogatott</i> alapképzési szakindítási kérelmek (működő szakok monitoring vizsgálata)	21
<i>Támogatott</i> mesterszakindítási kérelmek	21
<i>Nem támogatott</i> mesterszakindítási kérelmek	22

TÁJÉKOZTATÁSOK

FTT ülés (2011. április 20.)

A MAB képviselőjében az ülésen Sipos Zoltán plénumtag vett részt. Az ülésen az FTT felsőoktatási stratégiájának megtárgyalása volt a téma (80 oldalas anyag). A testület számára plénumülések állandó meghívottja Jávor András tartott rövid tájékoztatót, amelyben ismertette az ott elhangzott, MAB-ot érintő főbb gondolatokat:

Az FTT, mint a miniszter tanácsadó testülete, úgy gondolta, hogy egy felsőoktatási stratégiai anyagot készít, annál is inkább, mert többen tartják a felsőoktatás-politika hibájának a stratégia hiányát. Az FTT hosszú ideig nem tudta betölteni szerepét, e rendszer átalakításában az FTT komoly szerepet vállal – a MAB minőségi ítélete mellett – a társadalmi és gazdasági szükségesség megítélésében. Nem mások számára kívántak javaslatokat megfogalmazni, hanem saját maguk pozicionálása volt e javaslatcsomaggal a cél. A sorok között persze ott van a MAB-FTT rivalizálás, a feladatok keresése, amelyet Bazsa György is nehezményezett az anyag korábbi változatában, ezt az FTT korrigálta.

A tudásmegújítás megerősítésével (diplomafrissítés stb) kapcsolatos veszély, hogy nem a felsőoktatási intézmények végzik a továbbképzést sok esetben, hanem olyan szervezetek, amelyeknek nincs erre jogosítványuk, illetve vannak területek, ahol egyáltalán nincs lehetőség a tudásmegújításra. A továbbképzés helye Jávor András szerint a felsőoktatási intézményekben van és nem BT-kben.

Elmondta, hogy ha az FTT-nek adják az ésszerű karcsúsítás feladatát, kérni szeretnék a MAB

véleményét a minőséget érintő kérdésekben, mert ez nagyban segíti munkájukat.

A Bazsa György által tett pontosításoknak a fenti anyagba való beépítése elhangzott javaslatként az ülésen. A hozzászólók közül többen kiemelték (pl. Barakonyi Károly), hogy ez egy újszerű stratégiai anyag, amellyel az utóbbi 20 évben nem találkozott, de nem lát benne jövőképet, célkitűzéseket.

Bazsa György az ülésen jelezte, hogy elküldi a '93-ban készült Zöld Könyvet Barakonyi Károlynak, amelyben pontosan meg volt határozva a MAB és az FTT feladatköre. A kétfogatú ló (FTT, MAB) közül az egyik ló „elkószált”, (FTT) hatáskörét megnyirbálták.

Hangsúlyozta, hogy a MAB nem állít fel rangsort, az intézmények minőségéről mond véleményt. Olvasni lehet persze a sorok között.

A MAB egy 2004-es tanulmányában rögzíti, hogy a felsőoktatási stratégiához a képzések minősége tárgyában kíván hozzászólni, tehát nem általános felsőoktatási stratégiát akar alkotni. A MAB a minőségi területre korlátozza stratégiáját, meghagyva az FTT-nek a gazdasági és társadalmi igényt megítélő szerepet. Nemzetközi elvárás is (ESG), hogy a minőségbiztosítási ügynökségek rendszeresen átfogó elemzéseket tegyenek közzé.

Jávor András zárógondolatként elmondta, hogy az FTT plénumának az együttműködés fontosságát fogja hangsúlyozni ebben a nehéz időszakban, amikor a magyar felsőoktatás jelentős karcsúsítás előtt áll.

Az Oktatási Hivatal elnökének tájékoztatója (2011. május 27.)

Az OH elnöke, Priczinger Péter, a hivatalba lépése óta az OH-t jellemző stratégiáról, a MAB-OH várható együttműködéséről beszélt prezentációjában.

Az OH (205 fő munkatárs) feladatai várhatóan nem fognak drámaian megváltozni a közeljövőben, marad a NEFMI végrehajtó szerve. A közoktatást inkább, a felsőoktatást kevésbé érintik a tervezett változtatások. Az összesen 5 milliárd forintos költségvetésű szervezetet 1,5 milliárd forintnyi tartozással vette át idén janu-

árban Priczinger Péter, törekszik a tartozás felszámolására és a zavartalan működtetésre. A 650 millió forintos elköltenlen pályázati pénztartalékukat fejlesztésre tervezik fordítani. Az Ftv. kodifikáció korábbi ütemterve nem teljesül(t), nem tudni mikor és milyen változásokkal kerül véglegesítésre a koncepció, majd a jogszabály.

Az elnök úr az eddigi MAB-OH kapcsolat intenzívebbé tételét javasolja. Megfontolásra ajánlja több kérdés átgondolását: például a FIR

személyi törzsadatok felhasználása, amely segíthetné a MAB munkáját is. Nyitottak az együttműködésre. Véleménye szerint a kapacitás-akkreditáció jelen formájában értelmetlen, mechanizmusa felületesen kidolgozott, és az eredmény használhatatlan.

Komikusnak tartja, ami a FIR-rel történt. Az Ftv. 2005 óta tartalmazza, a 2006-os kormányrendelet végrehajtása nem igazán sikerült. Jelen pillanatban három ponton látja a teendőket: 1) „szitokszó”, obstrukció sokak szemében a FIR, 2) 500–600 millió forintnyi állami finanszírozásban részesült a rendszer, amely több sebből vérzik, 3) újragondolása, újrépítése, informatikai háttér rendbetétele mindenképpen szükséges. Az OH felvállalta, igéri, hogy a rendszert egy éven belül használhatóvá teszi.

Az adatközlések szabályozásához véleménye szerint is törvényi háttér szükséges. A FIR, még ha informatikailag jól is működik, ha nem

kapcsolódik hozzá jogkövetkezmény, nem teszi érdekeltté az intézményeket, nem fogja betölteni rendeltetését. Engedélyezésekhez való kötődés hatékonyra tenné az adatfeltöltést is.

Az Educatio Kft. a „saját feje után ment”, nem volt igényfelmérés a FIR elkészítésekor, az igények és azok közvetítése a fejlesztők irányába elkerülhetetlen egy ilyen adatbázis feltöltéséhez, működtetéséhez.

A MAB monitorvizsgálatának eredményeként két alapképzési szak akkreditációjának megvonása után (a MAB FvB szintén így döntött), a napokban érkezett OH határozat arról tájékoztat, hogy ezeket az alapképzési szakokat törölték a közhiteles nyilvántartásból, az adott intézmény szakjainak listájából. A MAB-OH együttműködés tehát jól működik és erre a jövőben is nyitott mindkét testület.

Végezetül közölte, hogy az OH átköltözik a Szalay utcába.

Nemzetközi akkreditációs tapasztalatok

1. FIBAA intézmény- és szakakkreditáció

(Csirik János beszámolója):

A FIBAA (**Foundation for International Business Administration Accreditation**, *internet-címe*: <http://www.fibaa.org>) felkérésére 2011. április 5-7. között részt vettem a Salzburgi Főiskola intézmény- és szakakkreditációjában.

Az osztrák főiskolai rendszer a kilencvenes évek közepén alakult ki. Jelenleg 23 főiskola működik. A Salzburgi Főiskolát egy Kft. működteti, melynek tulajdonosai a salzburgi iparkamara, a munkaadók szövetsége és a tartomány. Az alapításkor semmilyen állami támogatást nem kaptak, az épületeket a Kft. tulajdonosai hozták létre. Alap- és mesterfokú képzéseik öt olyan területen folynak, amelyeket a tulajdonosok saját szempontjukból fontosnak tartanak (turizmus, faipar, informatika, egészségügy, média). A képzési költségek 90%-át az állami költségvetés normatív alapon biztosítja (ez kb. 7000 EURO hallgatóként évente), 10%-ot a tulajdonosoknak kell előteremteniük – a jobb képzés érdekében ők az állami normatíva harmadát teszik hozzá. A képzés nagyon kötött szerkezetű, a hallgatóknak meglehetősen szigorú órarend szerint átlag heti 24 órájuk van, az oktatók kötelező terhelése heti 16 óra. Alapdiploma birtokában jelentkezhetnek egyetemeken mesterképzésére is. 2000-nél több hallgatóra 100 tanár és 600 (!) külső óraadó jut.

Az akkreditációban egy szakértői bizottság tagjaként vettem részt, 3 német felsőoktatási kolléga, egy osztrák üzletember és egy német egyetemi hallgató, továbbá két FIBAA dolgozó társaságában. Felkészítésként minden szakértő számára egy egynapos frankfurti szeminárium volt a feladatokról és az értékelés szempontjairól, a folyamat jellegéről. Ezután kaptuk meg az önértékelési dokumentumokat (intézmény-akkreditáció két kötetben, mellékletekkel kb. 600 oldal, alapképzési szak: 90 oldal + 120 melléklet, mesterképzési szak: 95 oldal + 140 melléklet). Az intézmény látogatásánál a vezetőkön kívül mintegy 10 csoport képviselőivel (oktatók, hallgatók, alumni, környékbeli munkaadók, ...) beszélgettünk, általában egy-egy órát. Megnéztük az infrastruktúrát is, ami kiváló. Kedd délutántól lényegében folyamatosan találkozók, megbeszélések voltak, csütörtök délutánig, kb. 20 munkaórán. Csütörtök délután a szakértők háromórás megbeszélésen megfogalmaztuk a fő eredményeket és tanulságokat. Ezután minden érintett és a folyamatba bevont személy meghívása mellett ismertették az akkreditációs szakértők megfigyeléseiket. A végleges értékelés természetesen írásban készül el. Az osztrák főiskolai tanács [*Fachhochschulrat*, a főiskolákat akkreditáló szervezet] előreláthatólag szeptember végén tárgyalja meg, addig kell a FIBAA és a főiskola közötti egyeztetéseknek megtörténnie.

2. AQA intézményakkreditáció - Österreichische Qualitätsagentur

(Rozsnyai Krisztina beszámolója):

Az AQA-t 2007-ben az Osztrák Tudományos és Kutatási Szövetségi Minisztérium hozta létre azzal a céllal, hogy segítse az intézményeket belső minőségbiztosítási rendszerük kialakításában, illetve azokat értékelje. Míg mai napig az újonnan létesített magánegyetemek és a főiskolák kötelesek akkreditáltatni magukat Ausztriában, a hagyományos egyetemek nem. A 2002-es felsőoktatási törvény viszont őket is kötelezi belső minőségbiztosítási rendszer kialakítására, míg az előbbi két intézménytípus számára külön-külön akkreditációs bizottságokat hozott létre. A már három éve készülő és előreláthatóan még 2011-ben megjelenő új törvény az egyetemek részére is kötelezővé teszi majd a külső értékelést, és várhatóan a három ügynökség összeolvadását irányozza elő. Eddig is több egyetem felkérte már az AQA-t, hogy külső szakértőkkel értékelje belső minőségbiztosítását. A pozitívan értékelt intézmény/terület az AQA tanúsítását max. 6 évre kapja és azt hirdetheti (label). Felkérésre a másik két akkreditációs bizottság területéhez tartozó intézmény minőségét is nézheti, de nem akkreditál. Az akkreditációs hatásköre Németországban van, ahol az ottani Akkreditációs Tanács az AQA-t is (meta-)akkreditálta, hogy a másik 9 német vagy külföldi, de általuk engedélyezett akkreditációs bizottsággal versenyezve az intézmények választása alapján értékelje őket.

Az AQA 2008-ban állította fel a Tanúsítási és Akkreditációs Albizottságát (ZAK, tagja Rozsnyai Krisztina, a MAB szakreferense), melynek feladata, az egyetemek külső értékelése keretében látogató bizottságok jelentései alapján döntést hozni az egyetem vagy annak részének minőségéről (pontosabban: a minőségbiztosítási rendszer „érettségi fokáról”). A vizsgálat lehet az ún. „fókusz audit”, ahol a négy megadott terület (tanulás, tanítás és továbbképzés; kutatás; oktató és személyzet menedzsment és képzés; és nemzetköziség és mobilitás) egyikének tanúsítását kéri az egyetem, vagy „előrehaladott audit”, ami mind a négy területet vizsgálja egyszerre. Amint az „audit” kifejezés is mutatja, minden esetben a belső minőségbiztosítás rendszerének minősége képezi a vizsgálat tárgyát az adott területeken. A

területhez a bizottság egy-egy kiválasztott ún. „kulcsfolyamatot” vizsgál tüzetesebben, hogy a területet az intézmény gyakorlatában jobban megismerjék (pl. a nemzetköziségen belül a közös képzések és mobilitás).

Szervezetileg az AQA Tudományos Irányító Bizottsága határozza meg a stratégiát és minőségi és egyéb alapelveket, fogadja el a minőségi követelményeket, utóbbiakat a ZAK véleményének figyelembevételével. A ZAK feladata a látogatóbizottsági jelentések alapján dönteni. A döntés a megadott kritériumoknak való megfelelés, a látogatóbizottsági akkreditációs ajánlás figyelembevételével történik. A kritériumok /sztemdek a következők:

- Az intézmény rendelkezik egy minőségstratégiával, és ezt beépítette az irányítási instrumentumai közé.
- A minőségbiztosítást és –fejlesztést irányítási felelősségnek tekintik.
- A hatáskörök és felelőségek a felsőoktatási szervezeten belül szabályozottak és az információk hozzáférése adott.
- A minőségbiztosítási rendszer támogatja az intézmény alaptervekenységeit és rendelkezik belső minőségbiztosítási eljárásokkal.
- A monitoring és az információs-rendszerek a minőségbiztosítási menedzsment-rendszer integráns részei és megkönnyítik a rendszeres jelentések kibocsátását.
- A minőségbiztosítási rendszer feltételezi különféle érdekelt-csoportok szisztematikus részvételét.

A döntés 4-féle lehet: a minőségmenedzsment „nincs érzékelhetően jelen” (*nicht wahrnehmbar vorhanden*), „jelei láthatók” (*im Entstehen*), „kifejezett fejlődés észlelhető” (*deutliche Entwicklung erkennbar*), és „előrehaladott rendszer” (*fortgeschrittenes System*). Továbbá a legrosszabb ítélet kivételével feltételek teljesítése is kérhető, amit az adott időpont után 1-napos látogatással lehetőleg ua. a látogatóbizottság megvizsgál, és a ZAK a végleges tanúsítás megadásáról dönt.

Az értékelési folyamat kb. egy évig tart, a titkársági előkészületek és látogatóbizottság kiválasztásától az intézmény, majd a látogatóbizottsági tagok képzésén és azok első, 1 napos informálódó helyszíni látogatásán keresztül a 3 napos látogatáson át a ZAK döntéshozataláig.

Egy-egy értékelést egy titkársági referens követ végig. Feladata a szervezésen (intézményi önértékelés, (elő)látogatás, bizottsági tagok képzése) kívül az önértékelés formai ellenőrzése és a jelentés szerkesztése. A jelentésért a látogatóbizottsági elnök felelős, de minden tag az előre megbeszélte részt maga írja. Az önértékelés terjedelme kb. 30 oldal, amelyben az intézmény leírja a minőségbiztosítási rendszerét és szervezetét. A látogatóbizottság jelentése kulcsfolyamatonként kb. 20 oldal + függelékek. A jelentés összefoglalóját a határozattal az AQA honlapján nyilvánosságra hozza.

Összefoglalva az esetleges tanulságok:

- nemzetközi a ZAK és az LB, az eljárás lehet németül vagy angolul, az intézmény választása szerint
- az értékelő (nem akkreditáló) megközelítés jobbító szándékú, de az ítélet kötelező (monitoring)
- az ítélet-típusok meghatározása nehezen értelmezhető egyes látogatóbizottsági illetve ZAK tag számára, de közvetíti a „puha” megközelítést (amint az is, hogy a negatív jelentés ZAK ítélete előtt az intézmény kérheti az eljárás beszüntetését vagy elhalasztását)
- összesen 6 – tágabb – kritériumot / szten-derdet alkalmaznak (az ESG figyelembevételével)
- ennek következtében igen sok múlik a látogatóbizottsági tagok kompetenciáján, amit alapos felkészítéssel (eljárási rend, a szten-

derdek értelmezése, a keretszabályok valamint a helyi adottságok és feltételek ismerete, a jelentésírás követelményei, etika) próbálnak biztosítani

- a látogatóbizottsági jelentés nem másítható meg, a ZAK nem írhat bele vagy hozzá, csak annak elfogadásáról illetve az ítéletről (a jelentésben ajánlott feltételek megadásáról) dönthet. Minden esetben a látogatóbizottsági elnök, esetenként tag, ismerteti a ZAK ülésén a jelentést és „vizsgázik” belőle tisztázó keresztkérdésekre válaszolva. Az alapelv az, hogy a bizottság a helyszíni ismereteivel kompetens – és felelős – a jelentés tartalmáért. A ZAK a jelentés tartalma alapján kell döntsön, az ott szereplő állítások minden esetben alátámasztva kell legyenek, illetve minden szten-derdet meg kell tárgyalni benne
- mindössze kb. 10-15 döntés van évente a ZAK előtt (az új törvény életbelépésig) és nincs előakkreditáció, de az egyes anyagok terjedelmesek – viszont van idő mindegyiket megvitatni
- a rendszer bonyolultnak tűnhet, de az intézmények és látogató bizottságok inkább alaposnak és igazságosnak ítélik, bár arra is volt visszajelzés, hogy nehéz az egyes vizsgálható területet körülhatárolni.

EKKR konferencia, Budapest (2011. május 25-26.)

A 185 résztvevős konferenciát – három évvel az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) létrehozásáról szóló Ajánlás elfogadása után, félúton a Parlamentnek és a Tanácsnak 2013-ban benyújtandó végrehajtási jelentés felé – Dux László és Hoffmann Rózsa nyitották meg. Michael Teutsch (Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság, az egész életen át tartó tanulásért és az Európa 2020-ért felelős főosztályvezetője) vitaindító előadásában a tagállamok, az EGK és a tagjelölt országok által elért eredményekről és a nemzeti és európai szinten jelentkező kihívásokról beszélt. Előadását azzal a bejelentéssel zárta, hogy május 25-én indítják az EKKR eredményeit bemutató hivatalos internetes oldalt, ahol bárki megnézheti azt is, hogy más országokban minek felelnek meg saját eddigi tanulmányi eredményei (www.europa.eu/eqf).

A konferencia két napján műhelymegbeszéléseken az EKKR (EQF), ill. N/(O)KKR (NQF) kidolgozásában érintett szervezetek képviselői 5 témakörben fogalmaztak meg problémákat, ajánlásokat. Szó volt a minőségbiztosítás szerepéről is a tanulási eredmény alapú megközelítés intézményi szintű megvalósításában. A hagyományos minőségbiztosítási eljárások a képzéssel kevésbé foglalkoznak, azonban szükséges, hogy az eredményközpontú szemlélet a minőségbiztosításban is érvényesüljön. A tanulási eredmény leírások és az EKKR közötti „rés” eltüntetéséhez egyéb módszerekre, indikátorokra, kritériumokra is szükség van, ezek a minőségbiztosításnak is részét kell képezzék. Az EKKR kidolgozása és az N(O)KK-erek kidolgozása és illesztése 2012-re kell megtörténjen, a gyakorlatban való alkalmazhatóság céldátuma 2020.

Tájékoztató a Réthelyi Miklós miniszter úrral folytatott megbeszélésről (2011. május 12.)

A megbeszélés fő kérdéseiben a felek egyetértettek. Bazsa Gy. a megbeszélés után a miniszternek írt levélben köszönte meg a lehetőséget, s foglalta össze a megbeszélés főbb pontjait. Miniszter úr is vallja és támogatja azt a nemzetközi álláspontot és gyakorlatot, amelyik a három meghatározó szereplő, a *felsőoktatási intézmények, a kormányzat és az akkreditációs szervezet* funkcióit világosan elkülöníti. Eszerint a *felsőoktatási intézmény* a minőség elsődleges felelőse, biztosítója; az intézményi *belső* minőségértékelési rendszer kidolgozója és működtetője; a *kormányzat*: kialakítja az ágazati minőségpolitikát, biztosítja a működési feltéte-

leket, hatóságként engedélyez (*licensing*); s az *akkreditációs szervezet (MAB)* az országos *külső* minőségértékelést és -hitelesítést (*accreditation*) végzi, a szakmai kritériumok és az eredmény egyaránt nyilvános. Ez garanciát kell jelentsen arra, hogy a bevált rendszert az új törvény is biztosítani fogja. Ezen belül különös jelentőséggel bír, hogy a MAB továbbra is maradjon *független, országos szakértői testület*, aminek tagjait a Rektori Konferencia, az Akadémia és a munkáltatói szféra delegálja. *Ez nem a MAB, ez a magyar felsőoktatás minőségének és elismertségének érdeke!*

CEEN közgyűlés, Split (2011. május 27-28.)

A Hálózatot 18 taggal Düsseldorfban jegyzik be és további 3 ügynökség jelezte csatlakozási szándékát. Magyarországon marad a titkárság,

amelynek hivatali működési feltételeit a MAB biztosítja továbbra is.

FTT parlamenti beszámoló (2011. június 27.)

Bazsa György az OTKB ülésére sajnos nem tudott elmenni, nagyon későn kapta meg az FTT meghívóját és az elmúlt 5 év működéséről készített beszámolójukat. A kiadvánnyal kap-

csolatos megjegyzéseit – a nézetkülönbségeket jelezve – ismételten megteszi az FTT elnökének.

MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK

Tájékoztató a Parlament Oktatási, Tudományos és Kutatási bizottságának (OTKB) 2011. április 12-iki üléséről

2011/4/II.a sz. MAB határozat (2011.04.29.)
A MAB plénuma köszönettel és elégedettséggel nyugtázza, hogy az Országgyűlés Oktatási, Tudományos és Kutatási Bizottsága megtárgyalta a MAB 2001-2010 közötti tevékenységéről szóló részletes tájékoztató jelentést, s annak alapján a MAB munkáját elismerőleg értékelte. A MAB az elismerést köszöni, az előremutató problémafelvetéseket üdvözli, s a rendelkezésére álló eszközökkel tovább dolgozik a magyar

felsőoktatás európai minőségének megőrzésén és további javításán. Ennek érdekében hangsúlyozzuk: a magyar felsőoktatási akkreditáció nemzetközi elismertsége, az ezt biztosító ENQA tagság fenntartása érdekében az új felsőoktatási törvényben is biztosítani kell a MAB, mint országos szakmai szervezet státuszának, szervezetének és működésének megalakulása óta fennálló függetlenségét minden intézményi, állami és politikai befolyástól.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes javaslatai az Országgyűlés Oktatási, tudományos és kutatási bizottsága számára

2011/4/II.b sz. MAB határozat (2011.04.29.)
Az Országgyűlés Oktatási, tudományos és kutatási bizottsága 2011. április 12-i ülésén tárgyalta a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 2001–2010 közötti időszakban végzett tevékenységéről szóló jelentését. Az ülésen elhangzottak fényében, tekintettel az új Felsőoktatási törvény előkészítésére is, a Bizottság elnöke a következő kérdéseket fogalmazta meg a MAB számára:

1. A MAB által is megállapítottan szükséges az akkreditációs vizsgálatokban a bemeneti tényezők vizsgálatáról a kimenetek hangsúlyosabb vizsgálatára való áttérés. Mik ennek a jogszabályi és egyéb további (pl. finanszírozási) feltételei?
2. A Diplomás Pályakövetési Rendszer (DPR) jelenleg nem elég széleskörű, sem a felsőoktatási intézmények, sem a pályakövetésbe bevont hallgatók tekintetében. Mit kellene tenni a diplomás pályakövetés érdemivé és kiterjedtté tételéhez, milyen adatokat, s hogyan kellene gyűjteni? Ehhez milyen törvényi felhatalmazás szükséges?
3. A magyarországi Bologna-átmenet lezajlott, s az alapszakokon már több évfolyam is végzett. Időszerű a tapasztalatok összegyűjtése, az alapszakok akkreditációs felülvizsgálata. Hogyan történjék ez, milyen ütemezésben, s milyen feltételek biztosítása szükséges a felülvizsgálathoz?

A MAB javaslatai, válaszai a fenti kérdésekre a következők.

1. **A MAB által is megállapítottan szükséges az akkreditációs vizsgálatokban a bemeneti tényezők vizsgálatáról a kimenetek hangsúlyosabb vizsgálatára való áttérés. Mik ennek a jogszabályi és egyéb további (pl. finanszírozási) feltételei?**

Jogszabályi feltételek:

- a) Jogszabály rögzítse a MAB feladatai között, hogy mind az intézmény-, mind a programakkreditáció során a MAB különös figyelmet szentel a képzési kimenetek elérése és értékelése vizsgálatának.
- b) Az alap- és mesterszakok képzési és kimeneti követelményeinek felülvizsgálata, különös tekintettel a képzési kimenetekre (elsajátítandó szakmai kompetenciák és készségek), azok elérésének módja és értékelése. [15/2006. (IV. 3.) OM rendelet]

Kapcsolódó MAB javaslat:

- c) Az alap- és mesterszakok képzési és kimeneti követelményeinek felülvizsgálata terjedjen ki a szakirányok kérdéskörére is, az egységes szabályozás megteremtésének igényével. Indokolt felülvizsgálni a képzési ág kategória funkcióját, indokoltságát. A szükséges módosításokat a megfelelő jogszabályokban is meg kell tenni.

További feltételek:

- d) A MAB intézmény- és programakkreditációs vizsgálati szempontjainak pontosítása (intézményi útmutatók, szakértői kézikönyvek). A vizsgálati szempontok közé be kell emelni, illetve hangsúlyosabbá kell tenni a következőket:
- szándékolt képzési kimenetek (Intended Learning Outcomes, ILO)
 - intézményi folyamatok vizsgálata, melyek a szándékolt képzési kimenetek elérését biztosítják, segítik (hallgatói tájékoztatás, tantárgyleírások és tantárgyfejlesztés, oktatási módszerek, önálló hallgatói tevékenységek, a számonkérés tartalmi és módszertani jellege)
 - számonkérési, értékelési módszerek, vizsgák lebonyolítása
 - diplomamunkák szűrőpróbaszerű ellenőrzése, ténylegesen elért képzési kimenetek értékelése (Achieved Learning Outcomes, ALO)
- e) Intenzívebb és hatékonyabb kommunikációt és konzultációkat kell folytatnia mind a MAB-nak, mind az oktatási kormányzatnak annak érdekében, hogy a kimeneti szemlélet a felsőoktatásban nagyobb teret nyerjen, az oktató központi tanítást felváltsa a hallgató központi képzés, kompetencia-fejlesztés és számonkérés.
- f) A képzési kimenetek felé való akkreditációs hangsúlyeltolás végrehajtása pótlólagos finanszírozási forrást a MAB-nál nem igényel. (Lásd még a h) pontot alább.) Azonban az intézmény- és programakkreditációs vizsgálatok ütemterv szerinti lebonyolítása a MAB működéséhez szükséges megfelelő mértékű költségvetési támogatást és annak a naptári év elejétől való kiegyensúlyozott biztosítását igényli. 2011-es jelenértéken számolva ez a támogatási szükséglet 200 millió Ft/év.
- g) A MAB intenzívebb és hatékonyabb kommunikációs megjelenése 2011-es jelenértéken számolva mintegy 5 millió Ft pótlólagos forrást igényel (honlap megújítása, interaktivitás, hallgatók közvet-

lenebb megszólítása, tájékoztató anyagok és szórólapok, helyszíni tájékoztató előadások felsőoktatási intézményekben).

- h) A MAB szakértőinek célzott felkészítése a ténylegesen elért képzési kimenetek (ALO) tárgyában nem igényel pótlólagos finanszírozási forrást, ez a hangsúlyeltolás az intézményi- illetve a párhuzamos programakkreditációs felkészítő értekezletek tematikájába beilleszthető. A szándékolt képzési kimeneteket (ILO) a MAB a szaklétesítési és szakindítási beadványok véleményezésekor vizsgálja. Ha a mintegy ezerháromszáz fős szakértői csoport ilyen irányú felkészítését az eddigi írásos kommunikációnál hatékonyabban, személyes közreműködéssel, felkészítő értekezletekkel kívánjuk segíteni, ez 2011-es jelenértéken számolva mintegy 2 millió Ft pótlólagos forrás biztosításával lehetséges.

2. A Diplomás Pályakövetési Rendszer (DPR) jelenleg nem elég széleskörű, sem a felsőoktatási intézmények, sem a pályakövetésbe bevont hallgatók tekintetében. Mit kellene tenni a diplomás pályakövetés érdemivé és kiterjedté tételéhez, milyen adatokat, s hogyan kellene gyűjteni? Ehhez milyen törvényi felhatalmazás szükséges?

A felsőoktatási intézmények pályakövetési tevékenységének értékelése jelenleg nem tartozik a MAB elsődleges értékelési szempontjai közé. Magyarországon még nem kielégítő a végzett hallgatók intézményi kötődése, a diploma megszerzése után túlnyomó többségük nem tartja a kapcsolatot intézményével. Erről és ennek javítása érdekében a végzettek és az intézmények egyaránt tehetnek. A jelentős központi finanszírozási forrásokkal kialakított DPR még nem hozott áttörést e területen. A MAB javaslatai a következők.

Jogsabályi feltételek:

- a) A Felsőoktatási törvény írja elő az intézmények számára, hogy a végzett hallgatóikkal való kapcsolattartás érdekében olyan interaktív honlapot (oldalt) üzemeltessenek, melyen az adatvédelmi törvénynek megfelelően lehet személyes adatokat és véleményeket beazonosíthatóság nélkül kérni, közölni és feldolgoz-

ni. Ehhez a minisztérium adjon minta-programot. (Egy példa egy ilyen jellegű intézményi weboldalra a következőkben: https://alumni.nyme.hu/layouts/alumni/login.aspx?ReturnUrl=%2f_layouts%2fAuthenticate.aspx%3fSource%3d%252F&Source=%2F.)

- b) A Felsőoktatási törvény írja elő, hogy a hallgatók a hallgatói jogviszony fennállása alatt, majd annak megszűnése után is kötelesek név nélkül adatot szolgáltatni a pályakövetés céljaira, mert jelenleg a végzetek adatszolgáltatási hajlandósága sem teszi lehetővé az igazán hatékony pályakövetés megvalósítását. Az adatszolgáltatási kötelezettséget célszerű a diákhittel összekapcsolni.

Kapcsolódó MAB javaslat:

- c) A Felsőoktatási törvény írja elő az intézmények számára, hogy a felvett hallgatóik tanulmányi előrehaladásáról vezessenek szemeszterenként frissített nyilvántartást és elemezzék a teljesítések, ill. nem teljesítések okait, hozzanak megfelelő intézkedéseket (hallgatói pályakövetési rendszer, HPR).

További feltételek:

- d) A kamarák, országos szakmai szervezetek bevonásával az oktatási kormányzat kérje a munkáltatókat, hogy a diploma megszerzését követő 3 évben alkalmazott munkavállalóik felkészültségéről, szakmai bevalásáról adjanak visszajelzést a képző intézmények számára. (Egységes, rövid kérdőív.)

3. A magyarországi Bologna-átmenet lezajlott, s az alapszakokon már több évfolyam is végzett. Időszerű a tapasztalatok összegyűjtése, az alapszakok akkreditációs felülvizsgálata. Hogyan történjek ez, milyen ütemezésben, s milyen feltételek biztosítása szükséges a felülvizsgálathoz?

A magyarországi Bologna-átmenet kapcsán a MAB is úgy látja, komoly hiba volt az alap- és mesterszakok elkülönült bevezetése, a kezdeti rendszeralkotás hiánya. A szakrendszer felülvizsgálatánál ezt a hibát el kell kerülni: **egy ilyen felülvizsgálatot csakis a képzési rendszer egészének áttekintésével célszerű elvégezni.** A MAB javaslatai az alábbiak.

Jogsabályi feltételek:

- a) A szakrendszer időszakonkénti felülvizsgálatát a jelenleg hatályos Ftv. 104.§ (1) bekezdés g) pontja írja elő a felsőoktatásért felelős miniszter felsőoktatás-fejlesztési feladatai között:

„rendszeresen, de legalább háromévenként a felsőoktatásban folyó képzés tapasztalatainak az értékelése, a felsőfokú szakképzésben, az alapképzésben és a mesterképzésben a képzési szakok szerkezetének felülvizsgálata.”

Ezen törvényi előírás megtartása esetén további jogsabályi feltétel kialakítása nem szükséges.

További feltételek:

- b) A szakrendszert a lehető legszélesebb szakmai egyeztetéssel kell felülvizsgálni. A konkrét kivitelezésre a következő javaslatot tesszük:

ba. A Nemzeti Bologna Bizottság (NBB) koordinálja a felülvizsgálatot, határozza meg a felülvizsgálat és a szakrendszer alapelveit (pl. közös tanulmányi szakaszok, átjárhatóság, szakok egymásra épülése, szaktávolságok), a KKK-k egységes szerkezetét és tartalmi elemeit, különös tekintettel a képzési kimenetekre, azok jellegére, konkrétsági szintjére, elérésük módjára és értékelhetőségére.

bb. Az MRK (tagintézményeinek bevonásával), az FTT, valamint a MAB (és egy kutató szervezet is) készítsen egy-egy összefoglaló elemzést, javaslatokat is tartalmazóan, a Bologna szakrendszer bevezetésének és eddigi működésének tapasztalatairól. Az elemzéseket kapják meg az NBB és a létrehozandó munkacsoportok is (lásd alább).

bc. Képzési területenként az NBB felkérésére alakuljanak munkacsoportok, a felsőoktatási intézmények, a felhasználók, a hallgatók, a MAB, az FTT, valamint oktatáskutató szervezetek szakértőinek részvételével. E munkacsoportok a jelenlegi helyzet elemzése, valamint a szakrendszer 2009-es felülvizsgálati eredményei alapján emeljék ki a jól bevált és a kevésbé sikeres elemeket, és – ahol

ezt szükségesnek tartják – tegyenek konkrét módosítási javaslatokat a szakrendszer, valamint az egyes szakok és azok KKK-inak vonatkozásában.

bd. A beérkező elemzéseket, javaslatokat az NBB – a NEFMI adminisztratív háttértámogatásával – dolgozza fel, tekintse át, és ennek alapján tegyen javaslatot az oktatási kormányzat felé a szükségesnek ítélt módosítások kivitelezésére.

- c) A szakrendszer felülvizsgálata abban az esetben nem igényel pótlólagos finanszírozási forrást, ha a kormányzat nem kívánja a résztvevő szakértők munkáját pénzbeli díjazással honorálni. Ellenkező esetben az NBB és a szakértők díjazása kb. 80-100 millió Ft lehet. (A Bologna-rendszer alapképzési szakjainak kidolgozásához a kormányzat mintegy 4 milliárd forintot biztosított a felsőoktatási intézmények számára!)
- d) A MAB által készítendő összefoglaló elemzés díjazására nem szükséges pótlólagos költségvetési forrás, amennyiben a MAB a fentiekben jelzett rendszer éves költségvetési támogatását megkapja.

4. A MAB további javaslatai az új Felsőoktatási törvényhez.

- 4.1 Javasoljuk a törvényben a minőségügy vonatkozásában az **ESG-t** (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area¹), annak alapelveit röviden megjeleníteni, mivel az ESG elfogadását a magyar kormány képviselője is támogatta.
- 4.2 Az új törvény világosan különítse el és erősítse meg az **állami irányítás (a fenntartók), az intézmények és a MAB hatásköreit, kötelezettségeit és jogait** a magyar felsőoktatás minőségügyében. A törvény pontosan szabja meg a MAB feladatát és jogkörét a **külső minőségértékelésre és az akkreditációra**, valamint a hatóság(ok) ettől elváló hatáskörét az **engedélyezésre**. Legyen egyértelmű, hogy a **minőség nem fenntartófüggő**. Szerepeljen a törvényben a MAB eljárásai

sai típusainak világos leírása, elhatárolása.

- 4.3 Rögzítse a törvény, hogy a MAB nyomonkövetési (monitoring) eljárás keretében ellenőrizheti a képzéseket a soron következő akkreditációt megelőzően is, és az ellenőrzés eredményeként megfelelő indoklással az akkreditáció legyen megvonható.
- 4.4 Kívánatos az 1993-as felsőoktatási törvény mintájára világosan szabályozni az akkreditáció megvonásának jogkövetkezményeit. Ezt a jogbiztonság elve is megköveteli.
- 4.5 Rögzítse a törvény, hogy a MAB a felsőoktatási hatósági eljárásokban (minimálisan) ügyfélként vesz részt. A határozatok és más iratok egy példányát – ezért is – kapja meg.
- 4.6 A **MAB szervezete** tekintetében:
- a) szükségesnek tartjuk, hogy a felhasználói szférát (a szakmákat, és nem intézményeket) gyakorló felhasználók képviseljék,
- b) célszerűnek tartjuk a tagok kb. felének megbízását második ciklusra is, ami a MAB működésének folytonosságát, egyúttal frissülését is biztosítja,
- c) a delegáló szervezetek közötti előzetes egyeztetést javaslunk, hogy a testület összetétele szakmailag, intézménytípusok szerint kiegyensúlyozott legyen,
- d) a törvény tegye lehetővé, hogy a MAB feladatainak megfelelően maga alakíthassa ki belső szervezetét, bizottsági rendszerét,
- e) a hitéleti képzést folytató intézmények fenntartói képviseletét a MAB szervezetében a jelenlegi állapotnak megfelelően fenntartandónak tartjuk,
- f) a Felülvizsgálati Bizottság jogkörét és eljárási rendjét úgy javasoljuk a törvényben módosítani, hogy megszűnjön a jelenlegi aránytalanság a több lépcsős előkészítésben megszülető 19 fős plénum határozatok és a 3 fős FvB felülrési jogköre között. Ennek kialakítása átgondolt tárgyalásokat igényel.

¹ [http://www.enqa.eu/files/ESG_3edition%20\(2\).pdf](http://www.enqa.eu/files/ESG_3edition%20(2).pdf)

4.7 *Javasoljuk a törvényben az elkülönülő intézményi és a párhuzamos programakkreditáció pontos meghatározását – a közelmúltban kialakult gyakorlattal és az ESG felfogásával összhangban. A két külön eljárást indokolja, hogy számos nagy intézményünkben az egyidejű programakkreditáció rendkívül nagy, és így sokszor megszervezendő szakértői gárda mozgósítását tenné szükségessé. A párhuzamos programakkreditáció során egy képzési területen érdemi elemző értékeléseket lehet végezni, ami jó áttekintést ad az egyes képzési helyek és a képzési terület egészének hazai helyzetéről. A törvény biztosítsa, hogy az akkreditáció ténye nyilvánosságot kapjon.*

- a) Az **intézményakkreditáció** egy-egy intézmény egészének működését, szervezetét, irányítását értékelje, legyen súlyponti eleme az intézményi minőségbiztosítási rendszer tervszerű működése és eredményessége. Az akkreditációs eljárásban szerepet kell kapjanak az audit-jellegű, a segítő és a javaslattevő elemek.
- b) A **párhuzamos programakkreditáció** egy-egy képzési területen oktatott szakok értékelését végezze, meghatározóan a képzési folyamatok, a kimenetek szempontjából. Ismerje el a kiválósági helyeket, amit idővel azok anyagi elismerése is kövessen.

4.8 *Növelni szükséges az intézmények felelősségét a minőségbiztosítási rendszer működtetése kapcsán úgy és amennyiben az intézményekben a minőségbiztosítási és értékelési rendszer ezeket a feladatokat át tudja venni és felelősen, nem csökkenő színvonalon, utólag értékelhetően biztosítani képes. A MAB úgy látja, hogy ez kis lépésekben kezdődhet meg, mert az intézmények zöménél ma az egzisztenciális érdekek és a mennyiségi szemlélet felelősek a minőség ügyét.*

- a) Középtávon előkészíthető egy olyan akkreditációs rend, amelyben az adott intézmény egy-egy behatárolt képzési területre kap akkreditációt. Ez első lépésben lehetőséget ad az intézménynek ezekhez tartozó mesterszakok saját hatáskörben történő indítására, ami később – a tapasztalatok függvényében – az alapszakok-

ra is kiterjeszhető. Egyúttal a kimeneti teljesítményt is mérő programakkreditációt szigorúan és jogkövetkezményekkel kell megszervezni.

- b) A MAB úgy véli, hogy az egyetemi tanári pályázatok jelenlegi véleményezési és eljárási rendje nem sérti, sőt segíti az intézményi autonómiát. A MAB kizárólag jogi következmény nélküli szakértői véleményt ad, ami a szenátus, illetve a második körben a miniszter számára nem kötelező, viszont biztos szakmai háttérrel és országos (érvényes javaslatunk alapján még nemzetközi) összehasonlítást is biztosít. Ennek megszüntetését a MAB semmiképp sem javasolja, sőt a szakértői véleményében megállapítottaktól való eltérés indoklásának előírását a törvényben is szükségesnek tartja. (Ez annál is inkább indokolt, mert a különböző akkreditációktól eltérően az egyetemi tanári kinevezés csak igen kivételes esetekben vonható vissza.)
 - c) A doktori iskolák akkreditációja a MAB létrehozásának meghatározó indoka és eleme volt, a minőség biztosítása érdekében az intézmények tudományos autonómiájuk e részét „fel- és összeadták”. Ennek országosan egységes feltételrendszerét és eredményességét – az előző évben végzett általános értékelés tapasztalatai alapján – változatlanul szükségesnek tartjuk. A doktori iskola feltételeinek megítélése kizárólag tudományos szempontok szerint történik, s ezért alkotmányosan is ez a tudomány autonómiájának joga, és nem lehet állami hatáskör. Az ODT és a MAB által létrehozott nyilvános elektronikus adatbázis törvényi háttérének egyértelműsítését kezdeményezzük.
- 4.9 *Javasoljuk, hogy a törvény vagy kormányrendelet rögzítse, hogy a MAB nem támogató véleményének kézhezvétele után **60 napon belül** lehet **felülvizsgálati eljárást** kezdeményezni az OH-nál, illetve a miniszternél. (Ennek indoka, hogy a felülvizsgálati kérelem nem az eredeti beadvány átdolgozását, csak a MAB indoklásának véleményezését igényli.)*

- 4.10 Ha a miniszter a másodfokú felülvizsgálati eljárásban a MAB FvB véleményével ellentétesen dönt, legyen köteles a határozatának **indoklásában a MAB FvB véleményétől való eltérés okaira, indokaira is kitérni**, és a határozatot az egységes minőségpolitika folyamatos érvényesülése érdekében küldje meg a MAB-nak is.
- 4.11 A MAB támogatja, hogy **külföldi szakértők** vegyenek részt értékelési eljárásaiban, ha az intézmények beadványaikat angol (vagy releváns idegen) nyelven készítik el, és ehhez az anyagi fedezet is rendelkezésre áll.
- 4.12 Támogatjuk, hogy az intézmények bármely ENQA teljes jogú tagtól, vagy az európai regiszterben szereplő ügynökségtől is **beszerezhessenek szakértői véleményt**, ha az a magyar akkreditációs követelményekre épül. Többféle akkreditációs követelményt nem tartunk elfo-

gadhatónak, a minőség nem lehet sem ügynökség, sem fenntartó függő.

- 4.13 A MAB **finanszírozását** illetően: a MAB zökkenőmentes működésének lehetőségét biztosítandó kérjük, hogy a MAB központi költségvetési támogatásának mértéke mellett a Felsőoktatási törvény a támogatás évi első részlete folyósításának idejéről is rendelkezzen. Javaslatunk: a támogatás évi első részlete évente február 15-ig érkezzen meg a MAB számlájára. Az előző évi támogatás felhasználásáról szóló MAB beszámoló NEFMI általi elfogadása az új pénzügyi évvel így is szoros kapcsolatban marad, hiszen az NEFMI-nek inkasszó joga van a MAB számlája felett.

A MAB konkrét szövegszerű javaslatokat a Felsőoktatási törvény tervezetének ismeretében tud és fog tenni. Jelenleg nem áll rendelkezésünkre ilyen tervezet.

MAB állásfoglalás a szakindítás körülményeinek vizsgálata nélküli képzés-indításról

2011/4/III. sz. MAB határozat (2011.04.29.)
A MAB felhívja a felsőoktatási intézmények figyelmét, hogy – bár a hatályos jogszabályokat nem sérti – konkrét ügy kapcsán komoly szakmai aggályok merültek fel azzal a gyakorlattal szemben, hogy legálisan és MAB támogatással indított valamely képzését a szakindítás körülményeinek akkreditációs vizsgálata nélkül, intézményi hatáskörben „kiterjeszti” az intézmény egy másik karára, vagy más helyszínen bejegyzett képzési ill. telephelyeire. A szakindítás szakmai, személyi és tárgyi feltételeinek¹ megléte esetén hozott MAB támoga-

¹ A szakindítás akkreditációjához három feltétel teljesülése szükséges:

- a kidolgozott képzési program feleljen meg a szak KKK-jának,
- a képzési programhoz megfelelő felkészültségű, szakmailag releváns és a minőség érdekében véges kreditterhelésű oktatók legyenek az intézményben, és
- megfelelő infrastruktúra (tanterem, könyvtár, IT-berendezések, laboratórium, belső/külső gyakorlóhely stb.) álljon rendelkezésre.

A jogszabályok szerint a MAB adott intézmény adott szakjának indításakor csak egyszer kell vizsgálja ezeket a feltételeket, így az intézmény lehetősége, de sokkal inkább felelőssége további telephelyeken ugyanezen szak meghirdetése és oktatása. A képzési program ott is rendszerint ugyanaz, de a személyi és infrastrukturális feltételek nyilvánvalóan nem. A személyiek részben vagy egészben mások, egyes oktatók kredit-terhelése ennek függvényében magasabb. Az infrastruktúra pedig egyedi.

tó határozat ugyanis csak az adott helyszínen, az ottani körülmények megfelelőségét tanúsítja, többet nem! A MAB a „párhuzamos” szakakkreditáció során – esetleg csak 5 évvel az indítást követően - ezeket a szakokat, illetve képzéseket értékelni fogja, de javasoljuk, hogy az intézmény kérje ilyen esetekben a szakindítás előzetes akkreditálását.

Különös felelősség jelentkezik akkor, ha nemzetközileg elismert és szabályozott szakokról/szakképzettségekről² van szó, mert egyetlen, minőségileg nem megfelelő képzés indítása kockáztathatja a szak/szakképzettség általános elismerését.

A MAB – a konkrét eset okán – kéri az alap-, illetve mesterszintű ápolóképzést³ folytató intézmények rektorait, fordítsanak különös figyelmet a fentiekben jelzett kérdéskörre.

² Ún. „regulated professions”: orvos, fogorvos, állatorvos, gyógyszerész, ápoló, szülész-nő, építészmérnök.

³ Pl. az ápolóképzésben a vonatkozó európai direktívák érvényesülése az alapja a magyar felsőoktatási intézményben szerzett (BSc szintű) **ápoló szakképzettség európai elfogadásának**. Amennyiben hazai ápolóképzés indítása a körülmények vizsgálata nélkül történik, az akkreditációs feltételek és ezen európai direktívák érvényesülése tehát nem igazolt, úgy az **egész magyar ápolóképzés elfogadottsága, szakmai hitele veszélybe kerülhet.**)

A MAB 2010-es mérlegbeszámolója és közhasznúsági jelentése

2011/5/III/1. sz. MAB határozat (2011.05.27.)
A MAB plénuma – a Felügyelő bizottság javaslatát is figyelembe véve – elfogadta a MAB 2010-es közhasznú beszámolóját.

(A vonatkozó dokumentumok a MAB honlapján elérhetők.)

A MAB 2011-es költségterve

2011/5/III/2. sz. MAB határozat (2011.05.27.)

A MAB plénuma – a Felügyelő bizottság javaslatát is figyelembe véve – elfogadja a MAB 2011-es költségtervét.

ET pályázatok bírálati szempontjainak pontosítása

2011/6/II. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
A plénum az ET pályázatok MAB véleményezése c. dokumentum pontosítását jóváhagyta.

A 2011. szeptember 1-jétől beérkező pályázatokra vonatkoznak majd a pontosított szempontok és pontszámok. A pontosított dokumentum a [MAB honlapján](#) olvasható.

A doktoriiskola-létesítés véleményezési eljárásának pontosítása

2011/6/III. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
Doktori iskola létesítés véleményezési eljárásának pontosítását a plénum jóváhagyta:
"…2.... A felsőoktatási intézménynek az értesítéstől számítva 90 nap áll a rendelkezésére a doktori iskola adatainak feltöltésére. Ha a MAB 90 nap elteltével nem kapja meg az 5. pont szerinti értesítést, akkor kezdeményezi a doktori iskola adatlapjának a törlését a www.doktori.hu adatbázisból, ODT tagsággal

nem rendelkező felsőoktatási intézmény kérelmezett doktori iskolájának azonosítószámát pedig törli. (Azon doktori iskolák esetében, amelyeknek a létesítéséről az 1. pont szerinti kérelmet a MAB a jelen határozat hozatalakor már megkapta, a 90 nap e határozat hozatalakor kezdődik.)"

A pontosított véleményezési eljárás a [MAB honlapján](#) olvasható.

A párhuzamos programakkreditáció ütemtervének módosítása

2011/6/IV. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
A MAB plénuma a 2010-12-es munkatervet rögzítő **2010/4/III. sz. határozatában** (annak 4. sz. melléklete) elfogadta a szakakkreditáció 2010-15 közötti időszakra vonatkozó ütemtervét. A MAB 2011-es költségvetési támogatásának jelentős, 32%-os csökkentése miatt a 2011/12-es tanévre tervezett képzési területek mindegyikének párhuzamos értékelése nem finanszírozható.

2011 őszén ezért a MAB csak a **pedagógusképzés képzési terület** (óvodapedagógus, tanító, valamint gyógypedagógia képzési ágak) párhuzamos programakkreditációját indítja el. A korábbi tervezettől eltérően nem indul el 2011-ben a párhuzamos programakkreditáció az egészségtudományi, a sporttudományi és a természettudományi szakokat illetően, s nem kerül sor ebben az évben a zeneművészeti szakok monitorvizsgálatára sem.

Intézményakkreditációs útmutató mellékletének kiegészítő módosítása

2011/6/V. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
A plénum az intézményakkreditációs útmutató mellékletének kiegészítő módosítását elfogadta.

A módosított melléklet a [MAB honlapján](#) olvasható.

Egyetemi tanár pályázatokról hozott MAB döntések (2011. április 29.)

A MAB 123 egyetemi tanári pályázatot tárgyalt, ebből 92 támogatás, 31 nem támogatás.

(Az egyedi határozatok listája a MAB honlapján, a MAB határozatok menüpontban érhető el.)

Egyetemi tanári pályázatokról hozott MAB döntések (2011. május 27., július 1.)

A MAB 11 egyetemi tanári pályázatot tárgyalt, ebből 4 támogatás, 7 nem támogatás.

(Az egyedi határozatok listája a MAB honlapján, a MAB határozatok menüpontban érhető el.)

INTÉZMÉNYI, KARI, MŰKÖDŐ KÉPZÉSI HATÁROZATOK**Magyar orvosképzésben külföldi gyakorlólhelyek akkreditációja**

*2011/6/VII. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
A MAB az LB jelentést jóváhagyja, a vizsgált
gyakorlólhelyeket akkreditálja. Az LB jelentése
e határozat melléklete.*

(A MAB által akkreditált gyakorlólhelyek listája elérhető honlapunkon, a Listák menüpontban.)

SZEMÉLYI HÍREK

Személyi változás intézményakkreditációs LB-ben (SZTE LB)

2011/4/V/1. sz. MAB határozat (11.04.29.)
A Szegedi Tudományegyetem Látogató Bizottságának egyik tagja, Manherz Károly a május első hetére tervezett és megszervezett látogatás idején nem tud részt venni az LB munkájában, kiválását jelezte ezért az LB-ből. Ennek következtében, az elvégzendő feladat ellátásához egy újabb LB tag felkérése vált szükségessé.

Pálfy Péter Pál, az LB elnöke a SzTE Látogató Bizottságába felkérendő tagra az alábbi javaslatot tette:

Orosz Magdolna, DSc, rektorhelyettes, egyetemi tanár, ELTE, BTK Germanisztikai Intézet. A Látogató Bizottság javasolt új tagjával szemben a SzTE rektora kifogással nem élt.

Intézményakkreditáció 2010/11, ad hoc kollégiumok

2011/4/V/2. sz. MAB határozat (11.04.29.)

INTÉZMÉNY / KAR	LB	MONITOROZANDÓ SZAKOK	AD HOC KOLLÉGIUMI TAGOK
GDF (Budapest)	Mang Béla (ME) Ács Szilvia (BGF) Koczor Zoltán (OE, min.ügy. szakértő) Domján Zsolt (HÖÖK)		Gát György Csirik János Magyari Tivadar
IBS Nemzetközi Üzleti Főiskola (Budapest)	Ábrahám László (National Instruments) Ferdinand Devinsky, (Comenius Egyetem, Pozsony) Roóz József (BGF) Hervainé Szabó Gyöngyvér (KJF, min.ügy. szakértő) Pálfy Dorottya (HÖÖK)		Szabó Katalin Magyari Tivadar Sipos Zoltán Koczor Zoltán
MPANNI (Budapest)	Mesterházi Zsuzsa (ELTE) Kullmann Lajos (ELTE) Balogh Zoltán (SE min.ügy. szakértő) Tóth Bálint András (HÖÖK)		Kis-Tóth Lajos Závodszy Géza Koczor Zoltán
KRF (Gyöngyös) Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Természeti Erőforrás-gazdálkodási és Vidékfejlesztési Kar	Mészáros Tamás (BCE) Molnár József (SzIE) Sárdi Katalin (PE) Sinóros-Szabó Botond (DE) Pataki Csaba (NI, min.ügy. szakértő) Gáspár Marcell (HÖÖK)	gazdálkodási és menedzsment alapszak	Balázs Ervin Sipos Zoltán Szabó Katalin Koczor Zoltán
NyF (Nyíregyháza) Bölcsészettudományi és Művészeti Kar Gazdasági és Társadalomtudományi Kar Műszaki és Mezőgazdasági Kar Pedagógusképző Kar Természettudományi és Informatikai Kar	Galambos Gábor (SzTE) Leitner Sándor (KE) Zám Éva (EKF) Mikáczó Andrea (SzIE, min.ügy. szakértő) Balogh Péter (HÖÖK)	gépészmérnöki alapszak	Font Márta Kis-Tóth Lajos Ormos Pál Koczor Zoltán

INTÉZMÉNY / KAR	LB	MONITOROZANDÓ SZAKOK	AD HOC KOLLÉGIUMI TAGOK
ÓE (Budapest) Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Kar Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar Keleti Károly Gazdasági Kar Neumann János Informatikai Kar Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar	Palkovics László (BME) Sallai Gyula (BME) Szekeres Tamás (SzE) Bodorkós László (NyME, min. ügy. szakértő) Kiss Dávid (HÖOK)	környezetmérnöki alapszak	Csirik János Gát György Pálffy Sándor Polgár Zsuzsa
SzTE (Szeged) Állam- és Jogtudományi Kar Általános Orvostudományi Kar Bölcsészettudományi Kar Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar Fogorvostudományi Kar Gazdaságtudományi Kar Gyógyszerésztudományi Kar Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Mezőgazdasági Kar Mérnöki Kar Természettudományi és Informatikai Kar Zeneművészeti Kar	Pálffy Péter Pál (ELTE) Balla Csaba (BCE) Fésüs László (DE) Kengyel Miklós (PTE) Orosz Magdolna (ELTE) Ungváry György (OMFI) Vargáné Szűcs Edit (DE, min. ügy. szakértő) Kőmíves Péter Miklós (HÖOK)	andragógia alapszak német- és nemzetiségi-német-tanár	Bazsa György Balázs Ervin É. Kiss Katalin Gera István Greiner István Hantos Károly Koczor Zoltán

Felsőoktatási Minőségi Díj és Minőségfejlesztési Bizottságba delegálás

2011/4/V/3. sz. MAB határozat (11.04.29.)
 A Felsőoktatási Minőségi Díj és Minőségfejlesztési Bizottságba a 221/2006. (XI.15.) számú kormányrendelet szerint a MAB két főt delegál. A bizottság jelenlegi tagjainak megbízatása 2011. június 30-áig szól. A bizottsági tagságra való kétéves megbízás egy alkalommal megújítható. A MAB által eddig delegált két személy (Koczor Zoltán, ÓE, és Topár József, BME) már két ciklusban volt bizottsági tag, így a következő ciklusra nem delegálhatók.

A Felsőoktatási Minőségi Díj és Minőségfejlesztési Bizottságba a 2011. július 1. – 2013. június 30. közötti ciklusra delegált két személy: **Bodorkós László** igazgató, NyME-SEK Minőségfejlesztési és Informatikai Központ, a MAB Minőségfejlesztési bizottságának tagja, **Trencsényi László** egyetemi docens, ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, a MAB Minőségfejlesztési Bizottságának tagja.

LB elnök a magyar orvosképzés újabb külföldi gyakorlólhelye akkreditációjában

2011/5/VI. sz. MAB határozat (11.05.27.)
 A MAB elnökének javaslatára a magyar orvosképzés külföldi gyakorlólhelyeinek vizsgálatára Japánba helyszíni látogatásra utazó LB elnöke:
Dr. Póka Róbert egyetemi tanár, DE OEC Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
 (Tagok: Dr. Panyi György, tszv. egyetemi tanár, DE OEC Biofizikai és Sejtbiológiai Intézet

Dr. Nagy Zoltán Zsolt, egyetemi tanár, SE ÁOK Szemészeti Klinika)
 A látogatást tervezett ideje: 2011. június
 A látogatandó kórházak: Hirosaki University Hospital, Nozaki Tokushukai Hospital, Keio University Hospital.

Az intézményakkreditáció 3. köre 2. szakaszában (2011/12) sorra kerülő intézmények látogató bizottságainak elnökei

2011/6/VI/1. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem

Lamm Vanda, az MTA I. tagja, kutatóprofesszor, igazgató, MTA Jogtudományi Intézet

Közép-európai Egyetem (CEU) Budapest

Medgyes Péter, DSc, egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Debreceni Egyetem (15 kar)

Patkós András, az MTA r. tagja, egyetemi tanár, Eötvös Loránd Tudományegyetem

Kaposvári Egyetem (4 kar)

Bedő Zoltán, az MTA r. tagja, igazgató, MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet

Pécsi Tudományegyetem (10 kar)

Makara Gábor, az MTA r. tagja, kutatóprofesszor, MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet

Szent István Egyetem Gödöllő (9 kar + 1 intézet)

Horn Péter, az MTA r. tagja, egyetemi tanár, Kaposvári Egyetem

Budapesti Gazdasági Főiskola (4 kar)

Király Júlia, CSc, alelnök, Magyar Nemzeti Bank

Kecskeméti Főiskola (3 kar)

Szabó Gábor, az MTA r. tagja, rektor, SzTE
Károli Gáspár Református Egyetem (MONITOR ELJÁRÁS)

Csépe Valéria, az MTA I. tagja, kutatóprofesszor, MTA Pszichológiai Kutatóintézete

A pedagógusképzés képzési terület párhuzamos programakkreditációjának LB elnöke

2011/6/VI/2/1. MAB határozat (2011.07.01.)
 A MAB a pedagógusképzés képzési terület (óvodapedagógus, tanító, valamint gyógypedagógia képzési ágak) párhuzamos programakkreditációs Látogató Bizottságának elnökéül nem támogatja Csapó Benő DSc (SzTE) jelölését.

2011/6/VI/2/2. MAB határozat (2011.07.01.)
 A pedagógusképzés képzési terület (óvodapedagógus, tanító, valamint gyógypedagógia képzési ágak) párhuzamos programakkreditációs Látogató Bizottságának elnöke **Hauser Zoltán PhD (EKF)**.

Az agrárképzések párhuzamos akkreditációs LB jelentését véleményező ad hoc bizottság

2011/6/VI/3. sz. MAB határozat (2011.07.01.)
 Elnök: **Bedő Zoltán** MTA r. tag MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet
Fekete András DSc, Budapesti Corvinus Egyetem

Kapronczai István PhD, Agrárgazdasági Kutató Intézet
Szendró Zsolt DSc, Kaposvári Egyetem
Szilágyi Ferenc PhD, BME

Személyi változás szakbizottságokban

Változás a Művészeti Bizottságban

2011/6/VI/4. sz. MAB határozat (11.07.01.)
 A Művészeti Bizottság új hallgatói (HÖÖK delegált) tagja **Maksai Kinga**, televíziós mű-

sorkészítő szakos hallgató (2009-), Színház- és Filmművészeti Egyetem.

DOKTORI ISKOLÁK

D208 BCE Társadalmi kommunikáció doktori iskola létesítése

2011/5/VII. sz. MAB határozat (11.07.01.)
 A 9 tisztagból 5 megfelelt, 4 nem megfelelt értékelést kapott, így a **BCE Társadalmi**

kommunikáció doktori iskola létesítését a plénum **nem támogatta**.
 (lásd a <http://doktori.mab.hu/> adatbázisban)

SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Nem támogatott alapszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Bk96szakir	ELTE	magyar alapszakon <i>magyar jelnyelv szakirány</i>	2011/4/VI/1.

Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Mk122szakir	DE	klasszikus hangszerművész mesterszakon <i>klasszikus szaxofon szakirány</i>	2011/4/VI/2.
Mk524	PPKE	<i>bizantinológia</i> mesterszak	2011/4/VI/3.
Mk525	BCE	<i>tájépítész és kertművész (módosított név; kertművészeti és szabadtér-tervezési)</i> mesterszak	2011/5/IX/7.
Mki527	CEU	<i>Erasmus Mundus Master of Arts in Public Policy</i>	2011/6/IX/11. (a szaknévből az Erasmus Mundus elhagyásával támogatva: (Master of Arts in Public Policy))
Mk122szakir2	LFZE	klasszikus hangszerművész szakon <i>csebaló, cimbalom, harmonika</i> szakirányok	2011/6/IX/12. megjegyzéssel támogatva
Mk526	ME	<i>olajmérnöki</i> mesterszak	2011/6/IX/13.
Mk528	SE	<i>fizioterápia</i> mesterszak	2011/6/IX/14.

Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Mk523	SzTE	<i>geoinformatikus</i> mesterszak	2011/4/VI/4.
Mk530	ELTE	<i>Közél-Kelet tanulmányok</i> mesterszak	2011/6/IX/10.
Mk531	SE	<i>kórház-higiéne és infektókontroll</i> mesterszak	2011/6/IX/15.

Támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Bs1242	ME	<i>szociális munka</i> alapszak	2011/5/IX/2.
Bs201szakir2	SzIE	óvodapedagógus alapszakon <i>német nemzetiségi</i> szakirány	2011/5/IX/3.
Bs381szakir2	SzIE	<i>tanító</i> alapszakon <i>német nemzetiségi</i> szakirány	2011/5/IX/4.
Bs1240	SzE	<i>szociológia</i> alapszak	2011/5/IX/6.
Bs221szhk	BGF	<i>turizmus-vendéglátás</i> alapszak székhelyen kívül: <i>Nyitrán (Szlovákia) (idegenforgalom és szálloda</i> szakirány)	2011/6/IX/2.
Bs221szhk2	BGF	<i>turizmus-vendéglátás</i> alapszak székhelyen kívül: <i>Székelyudvarhelyen (Románia) (idegenforgalom és szálloda</i> szakirány)	2011/6/IX/3.
Bs1247	KE	<i>nemzetközi tanulmányok</i> alapszak (<i>Európa-tanulmányok</i> szakirány)	2011/6/IX/5.
Bs1246	MÜTF	<i>mechatronikai mérnöki</i> alapszak (<i>lézertechnológia</i> szakirány)	2011/6/IX/6.
Bs1248	PPKE	<i>igazgatásszervező</i> alapszak	2011/6/IX/8.
Bs1244	TPF	<i>nemzetközi tanulmányok</i> alapszak	2011/6/IX/9. (megjegyzéssel támogatva)

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Bs1245 ^{monit}	SZTE	<i>gyógypedagógia (értelmileg akadályozottak pedagógiája; logopédia; tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányok)</i> mesterszak	2011/6/IX/27.

Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Bs1241	BKF	<i>nemzetközi tanulmányok</i> alapszak	2011/5/IX/1.
Bs1239	SzE	<i>nemzetközi gazdálkodás</i> alapszakon <i>külgazdasági, diplomáciai, nemzetközi emberi erőforrás menedzsment</i> szakirányok	2011/5/IX/5.
Bs1243 ^{szhk}	BCE	<i>környezetgazdálkodási agrármérnöki</i> alapszak <i>székhelyen kívül: Zentán (Szerbia) (környezettudatos kertészet</i> szakirány)	2011/6/IX/1.
Bs1249	EKF	<i>rekreációs szervezés és egészségfejlesztés</i> alapszak (<i>rekreációs szervezés</i> szakirány)	2011/6/IX/4.
Bs1250	MÜTF	<i>energetikai mérnöki</i> alapszak (<i>megújuló energiák</i> szakirány)	2011/6/IX/7.

Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek (működő szakok monitoring vizsgálata)

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Bs601 ^{monit}	PTE	<i>ókori nyelvek és kultúrák</i> alapszakon <i>klasszika-filológia</i> szakirány	2011/5/IX/12.
Bs841 ^{monit}	ZsKF	<i>szociológia</i> alapszak	2011/5/IX/13.

Támogatott mesterszakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms240 ^{szakir2}	DE	<i>klasszikus hangszerművész</i> mesterszakon <i>klasszikus szaxofon</i> szakirány	2011/4/VI/6.
Ms1350	PPKE	<i>bizantinológia</i> mesterszak	2011/4/VI/7.
Ms1348	SzIE	<i>tervező építésmérnöki</i> mesterszak	2011/4/VI/8.
Ms1359	SzFE	<i>dokumentumfilm-rendező művész</i> mesterszak	2011/5/IX/10.
MsMi1351	BCE	<i>tájépítész és kertművész (módosított név)</i> (kertművészeti és szabadter-tervezési)	2011/5/IX/8. (az angol nyelvű képzést a MAB nem támogatta)
Mi14	DE	<i>programtervező informatikus</i> mesterszak angol nyelvű képzés (<i>információs rendszerek, képfeldolgozás és számítógépi grafika, számítástudomány</i> szakirányok)	2011/6/IX/16. (megjegyzéssel támogatva)
Ms1354	ME	<i>olajmérnöki</i> mesterszak (angol nyelvű képzés)	2011/6/IX/21.
Ms1356	OE	<i>villamosmérnöki</i> mesterszak (<i>ipari felügyeleti és kommunikációs rendszerek</i> szakirány)	2011/6/IX/22. (megjegyzéssel támogatva)
Ms1361	PPKE	<i>lengyel nyelv és irodalom</i> mesterszak	2011/6/IX/23.
Ms98 ^{szakirmonit}	ELTE	<i>pszichológia</i> mesterszak (<i>klinikai és egészségpszichológiai</i> szakirány)	2011/6/IX/28.
Ms743 ^{szakirmonit}	KRE	<i>pszichológia</i> mesterszak (<i>klinikai és egészségpszichológiai</i> szakirány)	2011/6/IX/29.
Ms693 ^{szakirmonit}	PTE	<i>pszichológia</i> mesterszak (<i>klinikai és egészségpszichológiai</i> szakirány)	2011/6/IX/30.

Nem támogatott mesterszakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Ms240 ^{szakir1}	DE	klasszikus hangszerművész mesterszakon <i>hegedű szakirány</i>	2011/4/VI/5.
MsMi1351	BCE	<i>tájépítész és kertművész (módosított név)</i> mesterszak (kertművészeti és szabadtér-tervezési)	2011/5/IX/8. (angol nyelvű képzés (a magyar nyelvű képzés indítását a MAB támogatja))
Ms1349	NyME	nemzetközi tanulmányok mesterszakon <i>Európa-tanulmányok</i> szakirány	2011/5/IX/9.
MsT1353	NyF	<i>nyelv-és beszédfejlesztő tanár</i> mesterszak	2011/5/IX/11.
Ms1355	KE	<i>emberi erőforrás tanácsadó</i> mesterszak	2011/6/IX/17.
Ms1357	KRE	<i>nyelvtudomány</i> mesterszak	2011/6/IX/18.
Ms1358	KRE	<i>kommunikáció és médiatudomány</i> mesterszak (médiatudomány szakirány)	2011/6/IX/19.
Ms1352	ME	<i>egészségügyi menedzser</i> mesterszak	2011/6/IX/20.
Ms1363	PPKE	<i>fordító és tolmács</i> mesterszak	2011/6/IX/24.
Mi1362 ^{szhk}	PTE	<i>általános orvos</i> mesterszak <i>angol nyelven Oslóban (Norvégia)</i>	2011/6/IX/25.
Ms1364	PTE	<i>hidrobiológus</i> mesterszak (<i>biotikus</i> szakirány)	2011/6/IX/26.

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

a MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG
hivatalos lapja

Szerkeszti: a MAB titkársága
1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B.
Telefon: 344-0314
Fax: 344-0313
E-mail: muharine@mab.hu
INTERNET: <http://www.mab.hu>

Felelős kiadó: Szántó Tibor
Szerkesztő: Muhariné Szabó Szilvia

© Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

HU-ISSN 1416–5899

A nyomdai munkálatokat a CYPRESS Nyomdai Szolgáltató Kft. végezte
Felelős vezető: Ónodi Róbert

Megjelent: 2011. szeptember hónapban

Terjeszti a MAB Titkársága